

22. Balin – *Aspius aspius* (LINNAEUS, 1758)

Család: Pontyfélék (Cyprinidae)

Angol név: Asp

Német név: Rapfen

Legkisebb kifogható méret: 40 cm. Tilalmi idő: március 1 – április 30.

Ismertetőjegyek

Teste megnyúlt, mérsékelten magas, oldalról lapított. Félíg felső állású szája nagy, szájszöglete a szem alatt van. Alsó állkapcsának csúcsa kissé felfelé hajló, enyhén kampós. Hátúszójában 8, farkalatti úszójában 12-14 elágazó sugár számolható. Utóbbi úszó szegélye erősen homorú, mivel elülső részén az úszósugarak jóval hosszabbak, mint az utánuk következők. Pikkelyei aprók, számuk az oldalon 65-75. Az alsó úszók gyakran már a fiataloknál is rózsaszínesek, az idősebbeknél pedig kifejezetten vörhenyesek. Nagy növesű hal, jól fejlett példányainak hossza 50-60 cm, de kivételesen egy métert is elérhet. A hazai horgászrekord 10,54 kg (1991).

Hasonló fajok

Nagy szája miatt hasonlít hozzá a *domolykó* (18), de annak pikkelyei nagyobbak – számuk az oldalon 44-46 –, anális úszója rövidebb és domború szegélyű. A balin ivadéka a *küszhöz* (24) is hasonló, de utóbbinak a szája kicsi, nem ér a szeme alá, anális úszóját ellenben több, 17-20 osztott sugár támasztja. A *kurta baingot* (23) egészen felső állású szája és a csak az első néhány pikkelyen látható oldalonala különbözteti meg a kis balinoktól. Az utóbbi évtizedekben vizeinkben nem észlelt, illetve nem bizonyított előfordulású *állasküsz* (26) alsó úszói sárgásszürkék, anális úszójának széle csak enyhén homorú, szája kisebb.

Környezet

Elsősorban a nagyobb folyók lakója, ahol a márnázónától egészen a torkolatig megtalálható. Kiváló alkalmazkodóképességét mutatja azonban, hogy megél a nagyobb tavakban, a holtágakban, sőt még a felsős tengeröblökben is. A kis folyóknak inkább csak az alsó, sügérzónájában él.

Táplálék

Magányosan vagy néhány fős csapatokban keresi táplálékát, amely az első időkben plankton-szervezetekből és apró gerinctelen állatokból áll, majd áttér a halfogyasztásra. Nyíltvízi ragadozó lévén legfontosabb zsákmánya az ugyanott csapatosan élő küsz.

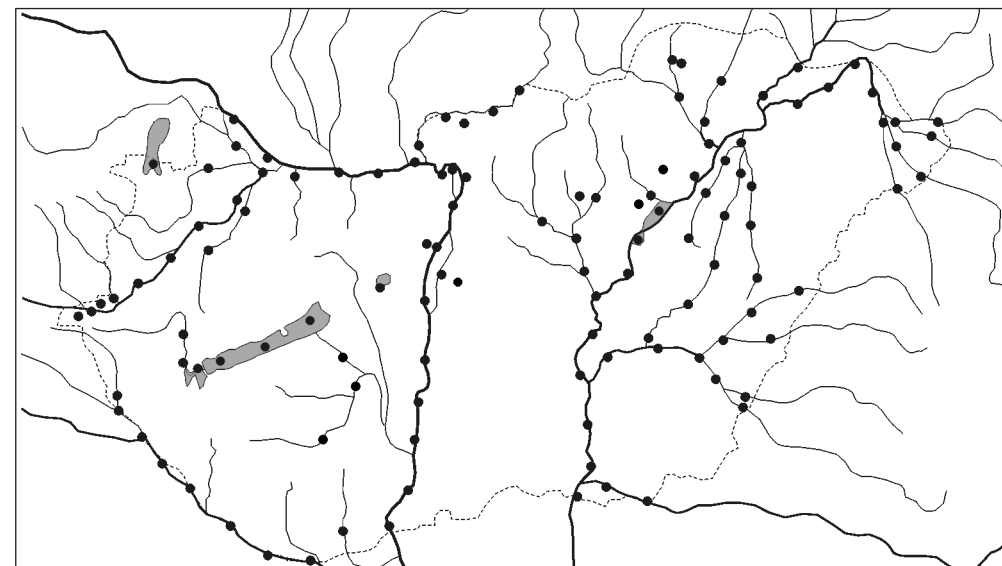
Szaporodás

Március közepétől május elejéig ívik. Ikráit a kemény, rendszerint sóderes aljzatra rakja, de megfelelő számára a parti fák sűrű gyökérzete is. Az ikraszemek kb. 1,5 mm átmérőjűek, számuk 30 és 400 ezer között változik. Ivarérettségét 3-4 éves korban éri el.

Elterjedés

Hazánk területén őshonos európai faj, elterjedési területe a Rajnától az Urál hegységig tart. Hazai előfordulása:

- Öreg-Duna, Mosoni-Duna, Duna, Rábca, Rába, Huszászi-patak, Pinka, Strém, Marcal, Cuhai-Bakony-ér, Ipoly, Apátkúti-patak, Lókos-patak, Szódi-patak, Benta, Dunavölgyi-főcsatorna,
- Zala, Sió, Kapos,
- Dráva, Mura, Kerka, Karasica,
- Tisza, Túr, Öreg-Túr, Szamos, Kraszna, Bodrog, Keleti-főcsatorna, Nyugati-főcsatorna, Sajó, Bódva, Rakaca, Hernád, Takta, Rima, Csincse, Kácsi-patak, Laskó, Zagyva, Tarna, Bene-patak,
- Hármas-Körös, Hortobágy-Berettyó, Sebes-Körös, Berettyó, Kettős-Körös, Fekete-Körös, Fehér-Körös, Maros,
- Balaton, Kis-Balaton, Fertő, Velencei-tó, Tisza-tó,
- nagyobb csatornák, holtágak, halastavak, horgásztavak, víztározók.

Jelentőség

A balin minden nagyobb vizünkben megtalálható, ritkának se mondható, ennek ellenére a halászsákmánynak csak kis részét adja, mert a nyílt vízben szétoszló állományból ritkán adódik nagy fogás. Horgászata viszont jelentős, mert kiváló sporthal, és a nagyobb példányok is gyakoriak. Húsa szálság, de nagyon ízletes.